

Raadsvoorstel

Datum vergadering	19 juni 2025
Registratie nummer	GZDGWB/2001283/2003437
Voorstelnummer	RV2025-067
Portefeuillehouder	Jan de Geus
Bijlage(n)	Bijlage 1 Zienswijzebrief Bijlage 2 Werkzaam aanbestedingsbrief jaarrekening 2024 Bijlage 3 Concept jaarrekening 2024 Werkzaam Rivierenland Bijlage 4 Accountantsverslag 2024 Werkzaam Rivierenland Bijlage 5 Aanbestedingsbrief conceptbegroting 2026 Werkzaam Bijlage 6 Conceptbegroting 2026 Werkzaam Rivierenland
Onderwerp	Jaarrekening 2024 en de begroting 2026 Werkzaam Rivierenland

Onderwerp

Jaarrekening 2024 en begroting 2026 Werkzaam Rivierenland

Beslispunten

1. Voor de jaarrekening 2024 een positieve zienswijze aan het dagelijks bestuur Werkzaam Rivierenland kenbaar te maken.
2. Voor de begroting 2026 een positieve zienswijze aan het dagelijks bestuur Werkzaam Rivierenland kenbaar te maken.

Inleiding

Naar aanleiding van de kadernota's 2026 van de gemeenschappelijke regelingen hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend, voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeente. De UBR was daarbij uitgezonderd. Het betrof onderstaande collectieve zienswijze, van de gemeenten in de regio Rivierenland:

"Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere gemeentelijke bijdrage gehanteerd van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028."

Daarbij hebben wij het volgende verzoek gedaan aan de gemeenschappelijke regelingen: "bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek."

In dit voorstel wordt een positieve zienswijze voorgesteld op de jaarrekening en begroting, mede naar aanleiding van onze eerdere zienswijze op de kadernota. Hiermee bestendigen we de gezamenlijke lijn die we als gemeenten in Rivierenland eind 2024 hebben ingezet.

Samenvatting jaarrekening 2024

Financieel

De jaarrekening 2024 toont een totale last van 107.128.000 euro en baten van 108.616.000 euro. De concept jaarrekening 2024 sluit af met een positief resultaat van 1.488.000 euro, dat Werkzaak uitkeert aan de deelnemende gemeenten. West Betuwe ontvangt hiervan een incidenteel voordeel van 261.800 euro, als gevolg van de lagere bedrijfsvoeringslasten. Het incidenteel voordeel van 261.800 euro is reeds verwerkt door het college van burgemeester en wethouders in de gemeentelijke jaarrekening 2024. Hierdoor staat het verschil voor West Betuwe op nul.

Risico's en weerstandsvermogen

De algemene reserve van Werkzaak bedraagt 2,5 miljoen euro. Dit ligt onder het plafond van 3,036 miljoen euro (3% van de jaarlijkse exploitatielasten). Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt het benodigde weerstandsvermogen 2,5 miljoen euro. De aanwezige reserve is daarmee toereikend voor het afdekken van de risico's.

Samenvatting begroting 2026

De concept begroting 2026 laat zien dat gemeenten minder financiële middelen van het Rijk ontvangen voor bijstands- en uitkeringskosten. Hierdoor komen de beschikbare budgetten voor uitkeringen onder druk te staan. Tegelijkertijd nemen de uitkeringslasten toe, onder meer als gevolg van demografische ontwikkelingen, wijzigingen in wet- en regelgeving en economische omstandigheden.

Financieel

De concept Begroting 2026 van Werkzaak laat een totaalbedrag aan lasten zien van 118.674.200 euro.

De gevraagde bijdrage voor West Betuwe neemt toe met 316.000 euro voor 2026 aflopend tot 57.000 euro vanaf 2029. Deels kan dit worden opgevangen door hogere rijksbijdragen en de stelpost LPO. Uiteindelijk komt er in 2026 158.900 euro meer ten laste van de algemene middelen aflopend tot 123.000 euro vanaf 2028.

Het nadeel wordt voor 36.000 euro veroorzaakt door de bijstand voor zelfstandigen (Bbz) en het restant (123.000 euro in 2026 en aflopend tot 87.000 euro vanaf 2028) door de afname van de stelpost onderuitputting BUIG/Loonkostensubsidie. Door stijgende uitkeringslasten houden de gemeenten minder over van de rijksbijdrage.

Inhoudelijk

In de begroting 2026 is de door de gemeenteraad gewenste taakstellende besparing opgenomen. Deze besparing resulteert in een verlaging van de gemeentelijke bijdrage met

1,5% (71.300 euro) in de jaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025. Vanaf 2028 bedraagt de structurele verlaging van de gemeentelijke bijdrage 3,0% (142.600 euro). Het algemeen bestuur van Werkzaam Rivierenland neemt in de komende periode besluiten over de resterende scenario's die noodzakelijk zijn om de gevraagde besparing van 3,0% te realiseren. De uitkomsten van deze besluitvorming verwerkt Werkzaam in een aangepaste begroting. Deze gewijzigde begroting, inclusief oplegger, volgt in juli bij de vaststelling van de begroting.

Samenvatting

De conceptjaarrekening 2024 sluit af met een positief resultaat van 261.800 euro. In de conceptbegroting 2026 heeft Werkzaam Rivierenland, conform de opdracht van de gemeenteraad, een structurele besparing van 400.000 euro (1,5%) op de bedrijfsvoeringskosten opgenomen. De structurele verlaging van 3% volgt na het besluit van het algemeen bestuur over de verschillende scenario's om tot de besparing te komen.

Besluitgeschiedenis

28 januari 2025: de gemeenteraad van West Betuwe stelt de Kaderbrief Werkzaam Rivierenland 2026 vast.

Beoogd effect

De gemeenteraad zijn controlerende rol te laten uitvoeren en hiermee invloed en grip te houden op de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaam Rivierenland.

Argumenten

1.1 Werkzaam Rivierenland sloot het jaar 2024 af met een positief resultaat. De concept Jaarrekening 2024 sluit af met een positief resultaat van 1.488.000 euro. Het incidentele voordeel voor West Betuwe door deze uitkering bedraagt 261.800 euro.

2.1 De begroting 2026 voorziet in de wens van de gemeente West Betuwe om de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaam Rivierenland te verlagen. In januari 2025 diende de gemeenteraad een inhoudelijke zienswijze in bij Werkzaam Rivierenland met betrekking tot de kaderbrief 2026. De raad stelde een bezuinigingskader voor, waarbij de gemeentelijke bijdrage in de begrotingsjaren 2026 en 2027 met 1,5% wordt verlaagd ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een verlaging van 3,0% vanaf 2028. De conceptbegroting 2026 voorziet in deze behoefte. De besparing van 1,5% is reeds doorgevoerd.

Kanttekeningen

2.1 De dalende rijksbijdragen dekken de volledige uitvoeringskosten onvoldoende. Gemeenten ontvangen onvoldoende middelen om de stijgende uitvoeringskosten te dekken. De rijksbijdrage daalt terwijl de uitvoeringskosten stijgen. Hierdoor ontstaat een structureel tekort. Dit legt druk op de gemeentelijke begroting. Gemeenten compenseren de stijgende uitvoeringskosten deels door efficiënter budgetbeheer, herprioritering en samenwerking met andere gemeenten. De regionale zienswijze van de Kaderbrief 2026 illustreert deze

samenwerking, waarbij de regiogemeenten gezamenlijk een bezuinigingskader aan Werkzaam Rivierenland voorstelden. De taakstellende besparing compenseert deels de dalende rijksmiddelen.

2.2 Voor de realisatie van de 3% besparing dient het Algemeen Bestuur nog nadere keuzes te maken.

Het is van belang dat het Algemeen Bestuur tijdig en helder richting geeft aan de te maken keuzes om de beoogde 3% besparing te realiseren. Werkzaam geeft aan dat het AB deze keuzes in juli maakt en de scenario's verwerkt in de definitieve begroting middels een oplegger.

Financiën

Jaarrekening 2024

Wat is begroot voor West Betuwe in 2024	Wat is opgenomen in onze jaarrekening 2024	Wat is het uiteindelijke resultaat 2024	Wat is het verschil voor West Betuwe
16.773.547	15.096.463	15.096.463	0

Het incidenteel voordeel van 261.800 euro is reeds verwerkt door het college van burgemeester en wethouders in de gemeentelijke jaarrekening 2024. Hierdoor staat het verschil voor West Betuwe in bovenstaande tabel op nul.

Begroting 2026

	2026	2027	2028	2029
Wat hebben we nu geraamd	17.680.614	17.675.508	17.924.445	17.810.937
Wat wordt gevraagd van West Betuwe	17.996.600	17.886.100	17.943.100	17.868.000
Wat wordt er meer gevraagd	-315.986	-210.592	-18.655	-57.063
Bijdrage stelpost LPO	45.300	75.600	60.400	110.900
Hogere c.q. lagere rijksbijdrage BUIG/LKS	234.800	5.800	-187.500	-187.500
Hogere bijdrage WSW/participatie (GF)	64.286	157.592	174.155	162.063
Stelpost onderuitputting BUIG/LKS	-123.000	-132.000	-87.000	-87.000
Ten gunste van taakstelling GR'en	-64.300	-64.300	-64.300	-64.300
Financieel effect voor West Betuwe	-158.900	-167.900	-122.900	-122.900

Verklaring toename	2026	2027	2028	2029
Afname stelpost onderuitputting BUIG/LKS	-123.000	-132.000	-87.000	-87.000
Afname resultaat Bbz	-35.900	-35.900	-35.900	-35.900
Besparing bedrijfsvoeringskosten	67.900	67.900	67.900	67.900
Uitvoeringskosten bijzondere bijstand	-3.600	-3.600	-3.600	-3.600
Ten gunste van taakstelling GR'en	-64.300	-64.300	-64.300	-64.300

Financieel effect voor West Betuwe	-158.900	-167.900	-122.900	-122.900
------------------------------------	----------	----------	----------	----------

De gemeentelijke bijdrage van West Betuwe aan Werkzaamheid neemt in 2026 toe met €316.000. In de daaropvolgende jaren daalt deze bijdrage geleidelijk, tot €57.000 vanaf 2029. Een deel van deze stijging wordt gecompenseerd door hogere rijksbijdragen en een opgenomen stelpost voor loon- en prijsontwikkelingen. Per saldo resulteert dit in een extra belasting van de algemene middelen van €158.900 in 2026, afnemend tot €123.000 vanaf 2028. Deze ontwikkeling is met name toe te schrijven aan hogere uitkeringslasten en een afnemend voordeel uit de BUIG-onderuitputting en loonkostensubsidies. Daarnaast wordt het tekort mede veroorzaakt door een daling van het resultaat op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz)

Na vaststelling door het algemeen bestuur van Werkzaamheid Rivierenland, neemt het college van burgemeester en wethouders de financiële gevolgen van de begroting 2026 op in de gemeentelijke begroting 2026.

Communicatie en participatie

In een conceptbrief aan het dagelijks bestuur is de zienswijze opgenomen.

Uitvoering/Planning

Nadat de gemeenteraad een besluit heeft genomen, stuurt de gemeente een brief met daarin de zienswijze aan het dagelijks bestuur van Werkzaamheid Rivierenland. Het algemeen bestuur bespreekt de reacties van de verschillende gemeenten tijdens de vergadering in juli 2025.

Evaluatie

Het college van burgemeester en wethouder koppelen de besluitvorming over de jaarstukken en de begroting terug aan de gemeenteraad via de kwartaalrapportages over de verbonden partijen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe	
de secretaris,	de burgemeester,
Philip Bosman	Servaas Stoop